

Cenăzeanul

asociația
culturală
concordia
cenad

Periodic de opinie și informare socio-culturală • Anul XIV (2006) • Nr. 5

ISSN 1222-5843

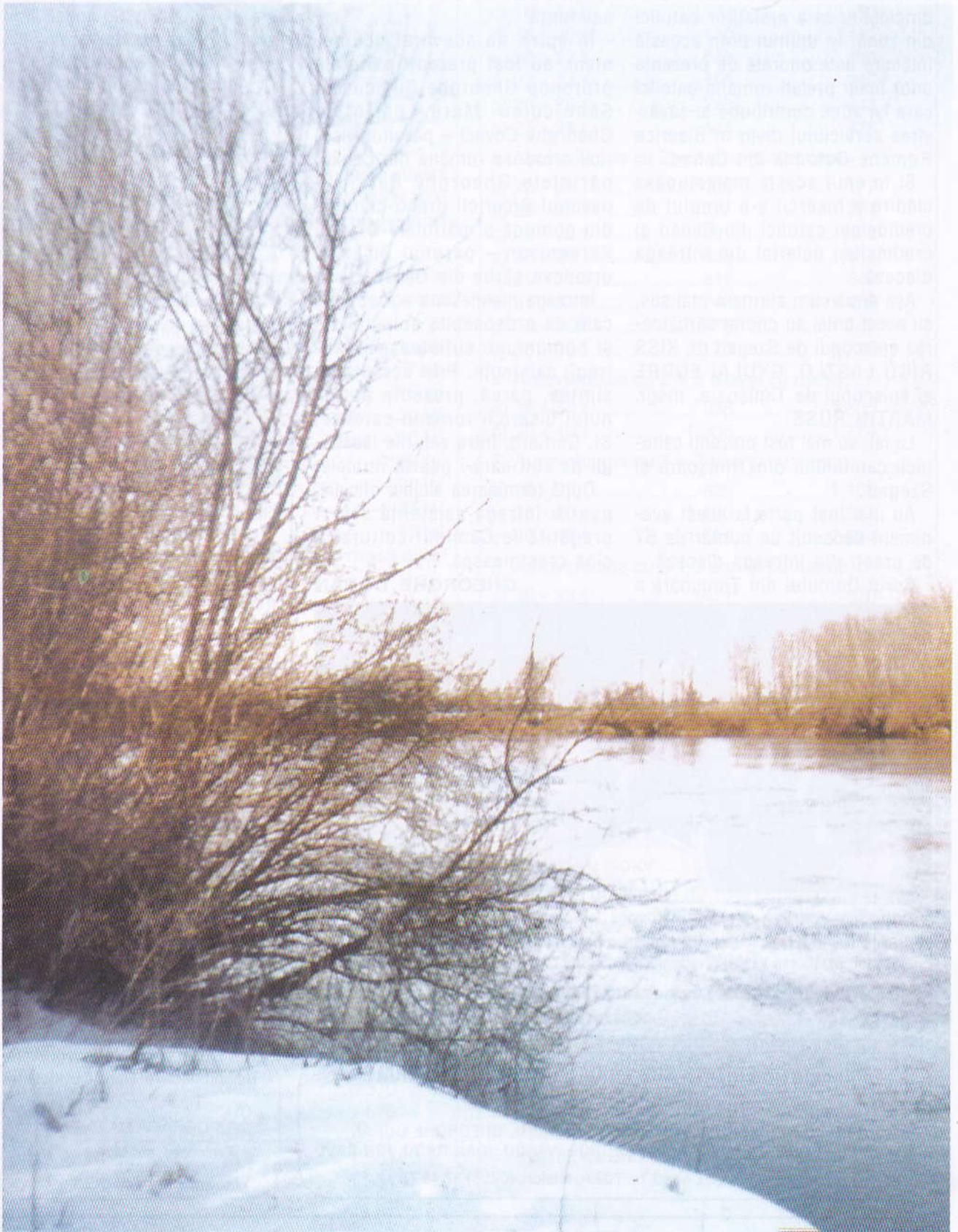

FOTO: FELICIA GHICA

Sărbătoare catolică la Cenad

Ziua de 24 septembrie, ziua Sf. Gerhard, prilejuiește în fiecare an o întâlnire de suflet a tuturor credincioșilor și a prelaților catolici din zonă. În ultimul timp această întâlnire este onorată de prezența unor înalți prelați romano-catolici care își aduc contribuția la săvârșirea serviciului divin în Biserica Romano-Catolică din Cenad.

Și în anul acesta maiestuoasa clădire a bisericii s-a umplut de credincioși catolici din Cenad și credincioși pelerini din întreaga dieceză.

Așa după cum afirmam mai sus, cu acest prilej au onorat sărbătoarea episcopul de Szeged dr. KISS RIGÓ LASZLÓ, GYULAI ENDRE și episcopul de Timișoara, msgr. MARTIN ROSS.

La fel, au mai fost prezenți canonicii capitolului din Timișoara și Szeged.

Au mai luat parte la acest eveniment deosebit un număr de 57 de preoți din întreaga dieceză.

Corul Domului din Timișoara a

interpretat cu un înalt profesionalism compoziții cu caracter religios care au încântat întreaga asistență.

În spirit de adevărat ecumenism, au fost prezenți părintele protopop Gheorghe Sutacu din Sănnicolau Mare, părintele Gheorghe Covaci – parohul Bisericii ortodoxe române din Cenad, părintele Gheorghe Berciu – parohul Bisericii greco-catolice din comună și părintele Dragan Kerpenișan – parohul Bisericii ortodoxe sârbe din Cenad.

Întreaga manifestare a fost marcată de o deosebită solemnitate și comuniune sufletească a întregii asistențe. Prin aceasta se simțea, parcă, prezența patronului bisericii romano-catolice, Sf. Gerhard, între zidurile lăcașului de cult care-i poartă numele.

După terminarea slujbei oficiale, pentru întreaga asistență a fost pregătită la Căminul cultural o cină creștinească.

GHEORGHE DORAN

SĂRBĂTORI CREȘTINE

1 octombrie – Acoperământul

Maicii Domnului

6 octombrie – Sf. Apostol Toma

14 octombrie – Sf. Cuvioasă Parascheva

18 octombrie –

Sf. Apostol și Evanghelist Luca

26 octombrie – Sf. Mare Mucenic Dimitrie, Izvorătorul de mir

27 octombrie – Cuv. Dimitrie cel Nou

1 noiembrie – Pomenirea morților după calendarul catolic

4 noiembrie – Pomenirea morților, după calendarul ortodox

8 noiembrie – Soborul Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil

14 noiembrie – Sf. Apostol Filip.

15 noiembrie – Începe Postul Crăciunului

16 noiembrie – Sf. Apostol și Evanghelist Matei

21 noiembrie – Intrarea în Biserica a Maicii Domnului

25 noiembrie – Sf. Mare Muceniță Ecaterina

26 noiembrie – Sf. Stelian

30 noiembrie – Sf. Apostol Andrei cel întâi chemat

Publicația noastră „trăiește” prin contribuția următorilor iubitori ai Cenadului: Crăciun Nicolae – primar, Ștefanovici Vasa – viceprimar, Radu Ioan – secretar, Anuichi Carmen, Bălan Gheorghe, Bornea Pavel, Cimpoacă Emanuel, Fodor Francisc, Ivașcu Gheorghe, Rânciog Teodor, Saraficean Vasile, Sivacichi Dimitrie, Stancu Emilia, Sucișu Virgil, Târziu Vasile Lucian, Văcar Nicolae Cornel – consilieri.

Apariția publicației este sponsorizată de Consiliul Local Cenad

PUBLICAȚIE EDITATĂ SUB EGIDA ASOCIAȚIEI CULTURALE „CONCORDIA” CENAD

COLEGIUL DE REDACȚIE: GHEORGHE ANUICHI, GHEORGHE DORAN, FRANCISC FODOR, DANIEL GROZA, GEORGE IVAȘCU, IOAN RADU, ION SAVU

Adresa redacției: Cenad, nr. 709 A; telefon: (0256) 37 48 78

Tehnoredactare: Dorin Davideanu

Tiparul executat la

TIPOGRAFIA MARINEASA

Timișoara, str. Mureș nr. 34

Tel. 0256.272.379

Impozite și taxe

Anexa nr. 1 la Hotărârea nr. 60 din 9.10.2006

Pentru anul 2007 impozitele și taxele în sumă fixă se stabilesc după cum urmează:

- a) – impozit teren intravilan (clădiri + curți)
– 300 lei/ha – zona D rang IV
– impozit teren intravilan (grădini) – 11 lei/ha
– impozit teren extravilan – 32 lei/ha
- b) – impozit clădiri persoane fizice
– 0,1% asupra valorii declarate
- c) – impozit clădiri persoane juridice
– 1% asupra valorii de inventar a clădirii dacă a fost făcută reevaluarea după 01.01.1998 și 10% asupra valorii de inventar a clădirii dacă nu s-a făcut reevaluarea clădirii după 01.01.1998
- d) – taxe asupra mijloacelor de transport cu tracțiune mecanică, în funcție de capacitatea cilindrică pentru fiecare 200 cmc sau fracțiune:
– motorete, motociclete și autoturisme cu capacitatea de până la 1600 cmc inclusiv – 7 lei
– autoturisme 1601 - 2000 cmc inclus. – 15 lei
– autoturisme 2001 - 2600 cmc inclus. – 30 lei
– autoturisme 2601 - 3000 cmc inclus. – 60 lei
– autoturisme peste 3001 cmc – 120 lei
– autobuze, autocare, microbuze – 20 lei
– autovehicule până la 12 t – 25 lei
– tractoare înmatriculate – 15 lei
– autovehicule transport marfă cu masa autorizată de peste 12 t:
(Taxa lei/an/autovehicul)

Nr. axelor și masa totală maximă autorizată (în tone)	Axa/axe motoare suspensie pneumatică sau un echivalent recunoscut	Axa/axe motoare cu alt sistem de suspensie
---	---	--

1. Autovehicule cu două axe și cu masa:

a) 12 - 13 t	100	110
b) 13 - 14 t	110	218
c) 14 - 15 t	218	307
d) 15 - 18 t	307	694

2. Autovehicule cu trei axe și cu masa:

a) 15 - 17 t	110	137
b) 17 - 19 t	137	281
c) 19 - 21 t	281	365
d) 21 - 23 t	365	563
e) 23 - 25 t	563	874
f) 25 - 26 t	563	874

3. Autovehicule cu patru axe și cu masa:

a) 23 - 25 t	365	370
b) 25 - 27 t	370	578
c) 27 - 29 t	578	917
d) 29 - 31 t	917	1.361
e) 31 - 32 t	917	1.361

4. Autovehicule cu 2 + 1 axe și cu masa:

a) 12 - 14 t	100	110
b) 14 - 16 t	117	120
c) 16 - 18 t	120	130
d) 18 - 20 t	130	140
e) 20 - 22 t	140	190
f) 22 - 23 t	190	246
g) 23 - 25 t	246	443
h) 25 - 28 t	443	778

5. Autovehicule cu 2 + 2 axe și cu masa:

a) 23 - 25 t	120	177
b) 25 - 26 t	177	291
c) 26 - 28 t	291	428
d) 28 - 29 t	428	517
e) 29 - 31 t	517	849
f) 31 - 33 t	849	1.178
g) 33 - 36 t	1.178	1.789
h) 36 - 38 t	1.178	1.789

6. Autovehicule cu 2 + 3 axe și cu masa:

a) 36 - 38 t	938	1.305
b) 38 - 40 t	1.305	1.774

7. Autovehicule cu 3 + 2 axe și cu masa:

a) 36 - 38 t	829	1.150
b) 38 - 40 t	1.150	1.591
c) 40 - 44 t	1.591	2.534

8. Autovehicule cu 3 + 3 axe și cu masa:

a) 36 - 38 t	471	570
b) 38 - 40 t	570	851
c) 40 - 44 t	851	1.356

– remorci, semiremorci și rulote:

- până la 1 t 8 lei/an
- de la 1 la 3 t 29 lei/an
- de la 3 la 5 t 44 lei/an
- peste 5 t 55 lei/an

– mijloace de transport pe apă:

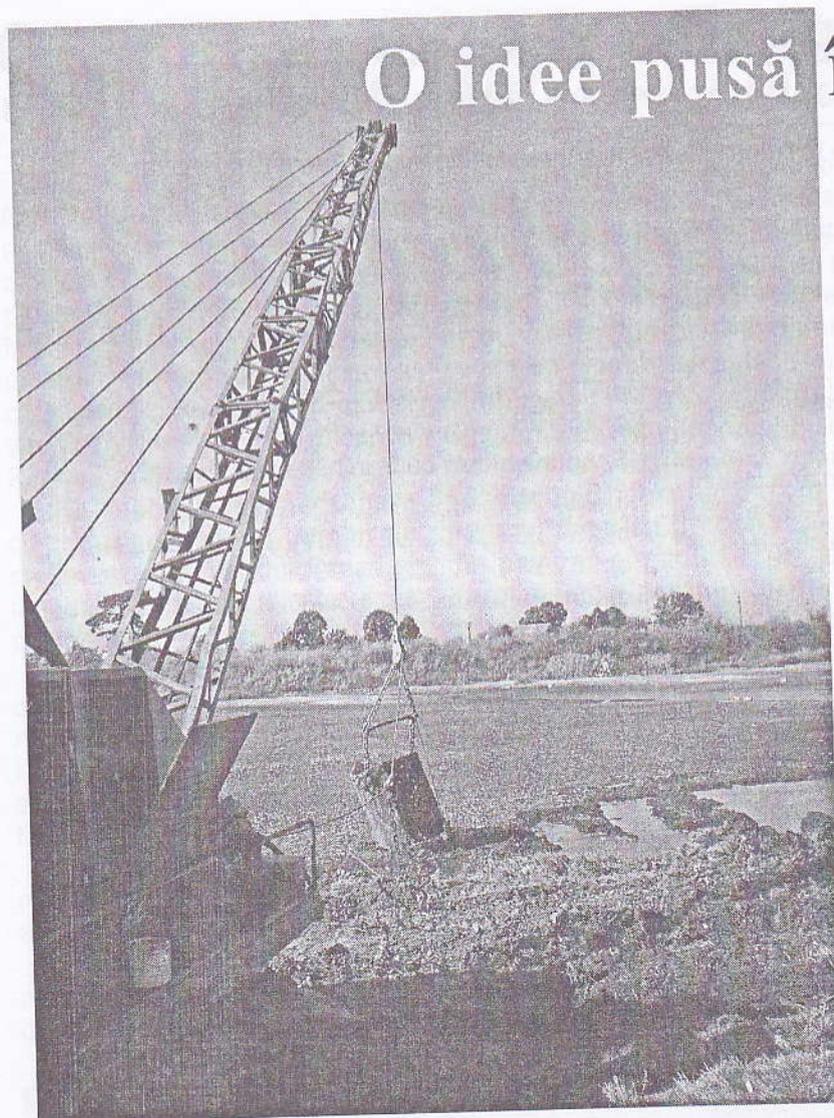
- luntre, bărci fără motor folosite pentru pescuit și uz personal 15 lei/an
- bărci cu motor 150 lei/an

Se acordă bonificație de 10% pentru plata impozitului pe clădiri, teren și mijloace de transport contribuabililor care au achitat taxele mai sus menționate până la data de 31 martie 2007.

e) – taxe privind eliberarea certificatelor, avizelor și autorizațiilor:

- certif. de urban. până la 150 mp incl. 3 lei
- certif. de urban. între 151 - 250 mp 5 lei
- certif. de urban. între 251 - 500 mp 6 lei
- certif. de urban. între 501 - 750 mp 7 lei
- certif. de urban. între 751 - 1.000 mp 9 lei
- certif. de urban. peste 1.000 mp 9 lei + 1 leu/mp ce dep. 1.000 mp

O idee pusă în practică

Brațul înalt al unei dragline se înalță semeț, apoi coboară și se înalță iar, scoțând mâl din bałta de lângă cimitirul ortodox din comună. Aceasta de câțva timp încoace.

La început a fost o idee a inginerului George Ivașcu și a celor din jurul lui ca în acel loc să se înființeze o baltă de pescuit, special amenajată și care să fie populată cu puiet înainte de a fi folosită. Ideea a prins rădăcini și consilierii comunali, la propunerea primarului Nicolae Crăciun, au aprobat o parte din fondurile necesare acestei acțiuni.

Și iată rezultatul.

Draglina sapă fundul bălții până la adâncimea de 2 m, ca apoi, prin pânza freatică, să se umple noua locație cu apă bună pentru habitatul peștilor care vor popula noul luciu de apă.

Până la finalizarea lucrării mai sunt necesare încă fonduri, și nu puține. Dar acolo unde este înțelegere și dorința de a realiza ceva în favoarea unei colectivități se găsesc și fonduri!

GHEORGHE DORAN

- autorizații construire:
 - 0,5% din valoarea autorizată a lucrărilor pentru construcții de locuințe
 - 1% din valoarea autorizată a lucrării pentru construcții cu altă destinație
- foraje și excavări 5 lei
- construcție șantier 3% din valoarea constr.
- construcție chioșcuri, tonete, cabine, spații de expunere situate pe căile și spațiile publice, precum și amplasarea corpurilor și a panourilor de afișaj ale firmelor și reclamelor 6 lei/mp
- demolare, desființare construcții 0,1% asupra valorii impozabile a acestora
- prelungire certificate urbanism și autorizație construire 30% din valoarea taxei inițiale
- avizul comisiei de urbanism 13 lei
- f) taxa pentru eliberarea sau vizarea anuală a autorizațiilor privind desfășurarea activității de

- alimentație publică clasa CAEN 5530 – restaurante și 5540 – baruri.....3.000 lei/an
- g) taxa pentru eliberarea unei autorizații pentru desfășurarea unei activități economice 10 lei/an
- h) taxa practic. comerț stradal ocazional..10 lei/zi
- i) taxa autorizație și viza anuală ce dau dreptul de a executa proiecte 42 lei
- j) taxa eliberare certificate producător 10 lei
taxa viză trimestrială 3 lei
- k) taxa pentru expunere de afișaje și panouri 18 lei/mp sau fracțiune
- l) taxa pentru firmele instalate la locul exercitării activității 24 lei/mp sau fracțiune
- m) impozit pe discotecă.....0,18 lei/mp sau fracțiune
- n) taxe pentru vehicule lente – combine agricole și tractoare neînmatriculate pe pneuri 36 lei/an

PRIMAR
Crăciun Nicolae

Avizat
SECRETAR
Rady Ioan

Agenda cultural-sportivă a comunei Cenad pentru anul 2007

Nr. crt.	Denumirea acțiunii	Perioada desfășurării	Locul desfășurării	Organizator		
				C.L. Cenad	C.J. Timiș	Total
1.	Editare „Cenăzeanul”	trim. I-IV	Cenad	3.500	–	3.500
2.	Ziua Femeii	8 martie	Cenad	1.000	–	1.000
3.	Concurs de pescuit sportiv	trim. I	Cenad	1.000	–	1.000
4.	Dotarea bibliotecii	trim. I	Cenad	2.000	–	2.000
5.	Campionat județean de fotbal	trim. I-IV	Cenad	10.000	–	10.000
6.	Anuarul Asociației „Concordia”	trim. I	Cenad	2.600	–	2.600
7.	Editarea a 2 cărți legate de comună 200 pliante	trim. II	Cenad	4.000	1.000	5.000
8.	Program artistic de Paști	8 aprilie	Cenad	1.000	–	1.000
9.	Festivalul cultural multi-etnic	aprilie - mai	Cenad	2.000	300	2.300
10.	Ruga sârbă	22 mai	Cenad	1.000	–	1.000
11.	Hramul Bisericii Ortodoxe Române	mai	Cenad	1.000	–	1.000
12.	Încheierea anului școlar	iunie	Cenad	3.000	–	3.000
13.	Hramul mănăstirii Sf. Ioan Botezătorul	24 iunie	Cenad	1.000	–	1.000
14.	Ruga greco-catolică	29 iunie	Cenad	1.000	–	1.000
15.	Tabăra de dansuri multi-etnice	iulie	Cenad	2.500	500	3.000
16.	Campionat de mini-fotbal	iulie	Cenad	500	–	500
17.	Ruga romano-catolică	24 septembrie	Cenad	1.000	–	1.000
18.	Monografia comunei Cenad – format mic	trim. IV	Cenad	2.600	400	3.000
19.	Festivalul tamburașilor cenăzeni	octombrie	Cenad	1.000	–	1.000
20.	Spectacol folcloric românesc	trim. IV	Cenad	1.500	–	1.500
21.	Sărbători de iarnă Pomul de Crăciun	decembrie	Cenad	15.000	–	15.000
22.	Revelion 2007-2008	31 decembrie	Cenad			
TOTAL				58.200	2.200	60.400

PRIMAR,
CRACIUN NICOLAE

SECRETAR,
RADU IOAN

INTOCMIT,
DRONCA DORIN

hauca

O CARTE BINEVENITĂ

În ultimul timp, în mai toate localitățile județelor din Banat s-a stârnit un curent de scriere a monografiilor locale de către persoane aparținând, prin naștere sau localitate ulterior, comunității respective.

Publicarea acestora la diferitele edituri din județe sau din Timișoara, pe cheltuiala unor foruri, a trezit interesul unor oameni competenți, prin formația lor intelectuală, să ghideze autorii acestor încercări către un conținut cât de cât științific.

Dr. Ioan Hațegan, invitat al Asociației Culturale „Concordia” din Cenad – 3 decembrie 2005

Redactarea unor astfel de cărți monografice nu se poate face „după ureche” sau după dorința autorului/autorilor, deoarece rezultatul ar fi pasibil de subiectivism, naționalism sau alte erori grave, într-un cuvânt – sortit eșecului.

Astfel, sub egida Academiei Române – Institutul de cercetări socio-umane „Titu Maiorescu” și a Consiliului județean – Centrul de

cultură și artă – Societatea culturală Banatul, dl. dr. Ioan Hațegan scrie și tipărește la Editura Banatul un *Ghid pentru elaborarea monografiilor rurale*.

Cartea este mai mult decât binevenită acum, când se tipăresc în avalanșă astfel de „producții” cvasiștiințifice, spre deruta publicului larg și spre promovarea unor idei nu totdeauna benefice.

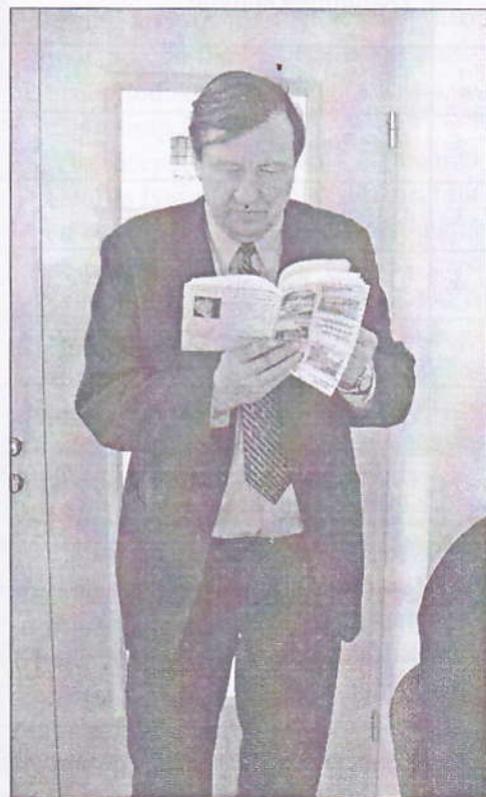
Deoarece și în Cenad „se coace” ideea unei monografii a localității, pentru cei interesați vom prezenta structura lucrării d-lui Hațegan (cenăzean prin naștere), cu gândul că persoanele interesate de apariția unei astfel de cărți și

care dețin date, documente, poze sau obiecte legate de comună/comunitate le vor pune la dispoziția colectivului de redactare a monografiei.

Fondurile necesare tipăririi lucrării sunt asigurate de către Consiliul local, așa că nu ne rămâne decât să trecem la documentarea, scrierea și tipărirea cărții, atât de cerută de către populație.

Cartea debutează cu un *Cuvânt înainte* scris cu multă competență de către academicianul PĂUN ION OTIMAN – secretar general al Academiei Române –, ca un gir științific pentru cele ce urmează.

În *Prefață*, autorul dr. Ioan Hațegan mărturisește următoarele: „Din dorința de a îmbunătăți metodele de redactare a unei monografii, am scris aceste pagini care dorim să ajungă la fiecare dintre cei implicați

în scrierea unei monografii a localității lor.”

Materia cărții este corect divizată în două părți și anume: prima cuprinde date necesare în vederea pregătirii pentru scriere, ca a doua să ofere sugestii referitoare la structura monografiei. Am folosit cuvântul „sugestii”, deoarece nu toate subcapitolele prevăzute în schemă se potrivesc fiecărei localități. Ele pot fi folosite în funcție de situațiile concrete.

Întregul material nu este un „decret” care să standardizeze materialele cuprinse în viitoarele monografii, el se vrea doar un ghid – lucru mărturisit și de autor – care să-i orienteze pe viitorii autori în adaptarea informațiilor la realitatea din localitatea monografiată.

Se ridică o singură problemă: cum și cât de repede va ajunge cartea în mâinile celor interesați?

GHEORGHE DORAN

Felicia Ghica

Puterea muzicii

1

Apartamentul e mare, gol și rece.

Înțeleg că l-am iubit pe Victor mai mult decât îmi plăcea să cred. Știu că-l iubesc și acum, dar nu accept să trăiesc cu ideea asta. Mă demoralizează și e ultimul lucru de care am nevoie.

Mă întreb de ce ultimul proprietar a lăsat o cană tocmai în mijlocul sufrageriei. O cană muzicală, bănuiesc, pentru că melodia care mă sâcâie de când am intrat nu poate să vină decât de la cană.

O ridic.

Într-adevăr, cana cântă.

Cana cântă și pe cană scrie cu litere mari, roșii „MUZICA E TOTUL”.

Ah, cană, taci!

Nu muzica, nu muzica e totul!

...cană... taci...!

Victor.

Ce drăguțe sunt colțurile camerei, Victor!

Și bagajele de lângă ușă, ce drăguțe sunt bagajele, Victor!

Camera e atât de plină de singurătate încât numele nu răsună. Victoria răsună mereu, dar Victor nu.

Cred că o să îmi placă apartamentul. Știu că o să îmi placă, trebuie să îmi placă.

E apartamentul meu, prima mea locuință. Locul în care o să privesc uitarea ca pe o victorie.

Dacă nu-l uit pe Victor într-un an, o să scriu pe toate tavanele din apartament „Te iubesc, Victor!”

...dacă nu-l uit într-un an...?!

2

Au trecut două săptămâni și altceva decât Victor încă nu cunosc.

Apartamentul e cât de cât mobilat, dar parcă mai drăguț era când era gol. Mă vizitează uneori așa-zișii mei prieteni, oameni ieftini pe care îi cunoscusem în timpul relației mele cu Victor.

Erau, de fapt, colegii lui de serviciu.

Îmi petrec diminețile la serviciu (unde plec întotdeauna fără suflet), după-amiezile prin parcuri, prin oraș

cu amintirile, iar serile, nopțile mă găsesc mereu pe sofa-ua din sufragerie, unde-l aștept pe Victor.

Și ninge și mi-e ciudă, mi-e ciudă că iubesc iarna și că totuși vreau să-l uit pe Victor.

Simt că înnebunesc pe zi ce trece, cred că mă duc cu totul... pentru Victor...

Mă amuz amintindu-mi de zilele din timpul relației cu Victor în care chiar credeam că nu-l iubeam pentru un motiv special, ci doar pentru că mă iubea el. E dureros de amuzant, mi-eră frică de ideea că l-aș putea iubi doar pentru asta.

În fine...

Iubesc iarna.

Sau poate ar trebui să mă gândesc la altceva. Iubesc iarna pentru că mă leagă de Victor.

Nu iubesc.

Adică iubesc, dar...

Cred c-ar trebui să pun niște tablouri pe pereți. Măcar în sufragerie. Sau să improvizez ceva. Doar e apartamentul meu.

Aș putea să cumpăr vopsea roșie și să desenez cu pereții albi. Adică să măzgălesc pereții albi cu roșu, eu nu știu să desenez.

3

...din liniile sângerânde, trasate fără viață, a ieșit ceva care îmi aduce aminte de Victor.

Mă simt bolnavă de iubire.

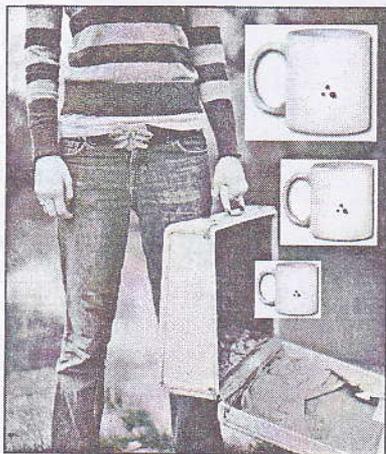
Ieri am spart cana.

Deși începusem să ne înțelegem mai bine, mi-am dat seama că era egoistă rău. Cânta doar ea, susținând mereu că MUZICA E TOTUL și umplând apartamentul cu credința ei. Eu nu făceam nimic ca să o contrazic, tot ce făceam era să tac și să o ascult.

Doar e apartamentul meu.

Mă simt puțin vinovată azi.

E ca și cum aș fi descoperit în mine un instinct criminal.

Dacă există rai, așa trebuie să arate!

Planificasem încă din anii '80 o drumeție în Cheile Nerei după o documentare, am zis eu la vremea aceea, temeinică.

M-am înșelat, cum mi s-a întâmplat deseori. A trebuit să citesc cartea lui Virgil Birou intitulată *Oameni și locuri din Caraș*, să parcurg colecțiile revistelor *Munții Carpați* și *Pro Natura* (astăzi, din păcate, dispărute) ca să aflu că în complexul Cheilor Nerei se află o rezervație neobișnuit de frumoasă: Beușnița.

În sfârșit, în toamna anului 2001, am format o echipă de „voluntari” și am plecat spre Cheile Nerei cu mașina mea, o Dacie de 22 de ani, și după un popas la Oravița, unde ne-am aprovizionat cu pâine, am plecat spre Ilidia. La intrarea în sat am oprit și am întrebat dacă mergem bine spre Canton. „Drept înainte” – mi-a răspuns. Drept înainte am luat-o și noi și într-adevăr am ajuns la un canton. Era oare cantonul lui Damian? Aiurea! Stimați cititori, după mulți ani de zile, mi s-a întâmplat să mă rătăcesc și eu... Eu, care numai la Galați nu am fost! În fine, pentru informarea dumneavoastră, eram în Rezervația Ilidia - Valea Mare și norocul meu a fost că însoțitorii mei nu aveau aproape deloc experiența drumețiilor montane. Și locul unde am campat (la Cantonul silvic) era de-a dreptul impresionant. Un izbuc (Valea Mare), o cârșie calcaroasă, o poiană superbă, mure, coarne și alune la discreție.

Le-am preparat o ciorbă de pește și o iahnie de fasole și am făcut și un foc de tabără, la care a vegheat toată noaptea decanul nostru de vârstă, Ghiță Chiricheș! Datorită lui, noaptea, mistreții au dus dorul porumbului din apropierea cantonului, la fel și viezurii.

Le-am dat deșteptarea la vreme, am mâncat în fugă și, după ce am poposit la o moară de apă (15 kg de porumb se macină în 3 ore), un cetățean din Ilidia ne-a indicat adevăratul drum spre Cantonul lui Damian.

Așa că pe un drum greu (mai ales în Potoc) am ajuns la Podul Beiului (Beiul se varsă, la nici 100 de metri, în Nera). De aici, după ce ne-am informat cu câteva date despre Rezervația Naturală Nera - Beușnița, în douăzeci de minute eram la Cantonul lui Damian. Ce-am făcut mai departe vă voi povesti în alt material.

În ziua aceea am luat hotărârea să vin la Beușnița. Și am făcut-o după exact trei săptămâni, cu aceeași echipă plus Bogdan Velciov. De data aceasta nu am mai trecut prin Ilidia, ci am mers prin Răcășdia, după care am străbătut vreo zece kilometri spre Sasca Montană, am virat la stânga spre Potoc (of, Potocul ăsta!) și Podul

Beiului. De aici se face un drum la stânga, acceptabil pentru Dacii, și după numai un sfert de oră eram în Valea Albă, lângă Păstrăvărie și Cantonul Silvic.

Am găsit un excelent loc de campare și cum Ionuț Moț, ca de obicei, era rupt de foame, a trebuit să mâncăm. Am plecat curioși spre Ochiul Beiului, ne-am ferit cât am putut de câinii Floricăi, maestru de la pătrăvărie, iar după circa o jumătate de oră am ajuns la lac.

O minune! Lacul se află la confluența dintre Bei și Beiul Sec. Din acest loc nu ne venea să plecăm mai

departe. Nu mare ca suprafață, cu o adâncime de circa doi metri și o culoare neobișnuită, Ochiul Beiului păstrează pe toată durata anului o temperatură constantă de +7°C. Ciudat, nu? Urcăm apoi pe lângă cea mai fascinantă succesiune de cascade din țară. Și, după ce trecem de o poiană, la numai câțiva metri, ne-am trezit în față cu cascada mare a Beușniței. Atât am putut rosti: „Dacă există Rai, așa trebuie să arate.” Nu am urcat și la Izvorul Beușniței, pentru că, atunci, nu știam că imediat aveam să întâlnim două alte cascade mari, aproape tot atât de impresionante. Aveam să le văd în mai multe rânduri, în următorii ani.

Năuciți, ne-am întors după vreo oră și am mai făcut un popas la Ochiul Beiului, unde câțiva păstrăvi ne-au atras atenția.

La păstrăvărie am cerut informații despre creșterea păstrăvilor (mâncarea pentru ei se aduce din Norvegia) și am cumpărat câteva bucăți „dodoloni”. Florica a avut grijă să le facă și „toaleta”.

Și, pentru că urma să se însereze, am făcut la repezeală o ciorbă de pui, grătar de mititei și păstrăvi. Dominați de o pădure imperială, am mâncat și am băut toți cu poftă din țuica lui Bogdan și din vinul lui Ghiță.

Am dormit buștean, cel puțin eu am fost și șoferul, și ghidul, și responsabilul la acest drum.

Spre miezul nopții a plouat torențial, a tunat și a fulgerat, și dimineața când ne-am trezit, pe fondul unor triluri nemaîntâlnite în Carpați, am luat micul dejun, am făcut o cafea la ceaun și, după ce am „golit-o” pe Florica de câteva kilograme de pește, am pornit spre casă îmbătați de frumusețea locurilor văzute.

Desigur, vă adresez și dumneavoastră, stimați cititori, îndemnul să faceți o astfel de drumeție, pentru că, vara, de la Cenad, ea poate dura cu lejeritate chiar o zi.

ION SAVU

Crepusul filateliei românești

Filatelia este știința colecționării și studiului timbrelor filatelice. Începuturile ei coincid cu apariția primelor mărci filatelice.

Prima marcă filatelică a fost emisă de Anglia, iar România este printre primele țări din lume care a emis mărci filatelice. Acest lucru s-a petrecut în anul 1858, astfel că vestitele „Cap de bour” se situează printre marile rarități filatelice ale lumii, prețul fiind pe măsura rarității lor.

Marile case de licitații și marile magazine filatelice se simt onorate când au spre vânzare sau licitație aceste rarități românești.

România a avut și mari somități în ale filateliei, cum ar fi părintele filateliei românești, I. Butculescu, continuând cu Ludovic Danghell și alții, printre care și regele Carol al II-lea al României.

Regele Carol al II-lea a avut cea mai mare și valoroasă colecție, dar, din păcate, la fuga sa și stabilirea lui în Portugalia a dus-o cu el, ca în decursul anilor să o înstrăineze prin donații sau prin vânzări către casele de licitații.

Românii au avut rezultate remarcabile și în perioada de după cel de-al doilea război mondial, când la expoziția mondială au obținut medalii, atât la filatelia clasică, cât și la cea tematică. Drept urmare, ca recunoștință pentru rezultatele bune și ca prețuire pentru raritățile primelor mărci poștale românești, U.P.U. (Uniunea Poștală Universală) a dat girul țării noastre ca la împlinirea a 150 de ani de la emiterea primelor mărci poștale să organizeze expoziția mondială.

Este o mare cinste, dar sunt și multe obligații pentru filателиști și pentru filatelia românească.

Județul Timiș a fost, după capitală, cel mai prolific centru filatelic din țară, atât prin numărul filателиștilor, cât și prin calitatea exponatelor.

Comuna Cenad se poate mândri cu faptul că a fost prima grupă filatelică din țară care a ființat în

mediul rural (1970), ca apoi, în anul 1972, să fie primul cerc filatelic din țară situat în mediul rural.

Cenăzenii au participat la multe expoziții locale, județene și chiar naționale, obținând medalii de verme, argint mare, argint mic ș.a.

Dacă în 1972 în Cenad existau 25 de filателиști, astăzi mai sunt doi, și aceștia cu „jumătate de normă”.

Pe parcursul timpului, filatelia a fost un hobby pentru toate vârstele, ajungând azi să fie doar un apanaj al celor cu foarte, foarte mulți bani.

Dacă pe „vremurile de tristă amintire” în țară erau 300.000 de filателиști, s-a ajuns ca azi să nu mai fie decât 2-3000 de membri și asta spune deja totul despre situația filateliei românești la ora actuală.

Cauzele declinului filateliei din țara noastră sunt multiple. Tineretul are alte preocupări, străinii nu prea vor să ne ia de parteneri la schimburile filatelice, marea masă a filателиștilor a îmbătrânit, situația financiară a țării este dezastruoasă, dar cea mai mare piedică este faptul că prețurile actuale ale seriilor poștale sunt de-a dreptul prohibitive pentru oamenii de rând.

Dacă pe vremuri se editau serii obliterate (ștampilate) la prețul de ¼ din valoarea seriei, acum aceste

serii obliterate de complezență nu se mai editează. Copiii își puteau permite să dea 1,5 lei pe o serie filatelică, iar un abonament pe an la o serie era 100-120 de lei. Azi s-a ajuns ca un abonament pe un an pentru o serie să ajungă la 6-7.000.000 lei vechi, sumă astronomică pentru un copil, un pensionar sau chiar pentru un muncitor de rând.

A fi abonat la o serie nu înseamnă că te poți numi filatelist, ci doar iubitor de mărci poștale. Ori pentru a face schimburi filatelice, prin care îți completezi colecția tematică, ai nevoie de 7-8 serii, ceea ce înseamnă un efort financiar de 45-50.000.000 de lei vechi pe an.

Care părinte mai dă unui copil 6-7.000.000 de lei pe an pentru o serie filatelică, știind faptul că la copii hobby-ul ține foarte puțin? Care pensionar alocă două pensii lunare (și de unde?) pentru a-și pune în colecții o serie de timbre în decursul unui an?

Dacă acum 20-30 de ani era acea problemă cu colițele nedantelate editate într-un tiraj de 27-30.000 bucăți, dar scoase câte 70-80.000 bucăți, azi se scot zeci de emisiuni anual, cu tarife mari, care nu-și au corespondență în tarifele poștale.

Mărcile poștale s-au editat și trebuie editate pentru ca Poșta să-și poată acoperi tarifele de francare a scrisorilor și te întrebi unde un triptic cu valoarea de 318.000 de lei își are corespondentul în francarea scrisorilor, când o scrisoare recomandată în străinătate ajunge doar la 74.000 de lei.

Politica de prețuri a Romfilateliei este falimentară pentru filателиști, deoarece scoate la aproape fiecare serie blocuri de 4, 6, 9 și chiar 12 timbre pe care, prin abonament, ești obligat să le achiziționezi.

Continuând așa, în curând despre filatelia se va vorbi doar din amintiri, deoarece va rămâne un hobby numai al celor bogați.

GHEORGHE ANUICHI

Spre deosebire de anul trecut, n-au mai fost incendii în lanurile de grâu.

□

Fără discuție, cea mai bună croitorească a satului este doamna Gheorghina Iovănuț. Deși este la vârstă înaintată, aproape zilnic se apleacă la mașina de cusut.

□

În 13 septembrie, sirena de la Primărie a sunat îndelung. Nu. Nu a fost vorba de o catastrofă, ci, pur și simplu, primarul a dorit ca, de ziua pompierilor, să stea la un pahar de vorbă cu ei.

□

Un grav accident de circulație i-a curmat viața lui Pavel Dogojic. A fost un om harnic și un pompier vigilent la o fabrică din Sănnicolau Mare. Dumnezeu să-l ierte.

□

Am avut onoarea să fiu invitat la zilele Kiszomborului. Din păcate, nu am putut participa. Oricum, le mulțumesc celor care s-au gândit la mine.

□

Gata. N-o să mai vedem moși pe ulițele Cenadului. Amintirea lor rămâne una frumoasă. Dacă nu cumpăram scândură și ciubară, o scară de lemn tot o treceam în contul nostru.

□

Eu n-am fost încântat de echipa care execută lucrări de turnarea trotuarelor în Cenad. Ba de-a dreptul, pe alocuri, am fost chiar revoltat.

□

Multe nunți la Cenad în această toamnă. Unele cu focuri de artificii. Bine că n-au fost și focuri de armă!

□

Chiar dacă Beba Veche este cea mai vestică localitate din țară, tot cenăzenii vor intra primi în U.E.

□

Mi-a făcut plăcere să-l văd pe Dr. Petru Țerigariu. La fel și pe Vladimir Țveici. Doi boieri.

□

Și anul acesta, de 8 septembrie, în frunte cu preotul paroh Daniel Groza,

patruzeci de credincioși romano-catolici s-au deplasat, cu un autobuz închiriat, la mănăstirea Radna din județul Arad.

□

„Am iubit adevărul și nu l-am întâlnit.” – Stendhal.

□

La moartea lui Adonis femeile se ofereau străinilor, iar banii strânși îi dădeau săracilor.

□

Zvastica este simbolul rotației stelelor în jurul polului, al evoluției, al creației focului la hinduși, e un simbol universal. Se găsește și pe pietrele de la Glozel.

Flash!

□

Intenționat sau nu, dl Doran iar uită niște lucruri esențiale din istoria publicației noastre. După ce am stat de vorbă cu dumnealui, a acceptat să repare ce era eronat.

□

Acum să-l și laud. S-a preocupat de tipărirea unui foarte interesant pliant promoțional cu exponatele de la Muzeul comunal.

□

Măi, oameni buni, dumneavoastră ce ziceți de „firma” de salubritate? Sau de desalubritate.

□

Gheorghe Radu, cantorul bisericii ortodoxe române din Cenad, a fost un om extrem de riguros și îndrăgostit de ceea ce făcea. A murit cum se poate mai creștinește: în biserică. Să-i fie somnul lin. Tradiția e dusă mai departe de fiul său, Nelu, cu aceeași dăruire, în strană.

□

Foarte mulți oameni s-au plâns de ineficacitatea tratamentelor la meri. Mi s-a întâmpat și mie.

□

O dată am ieșit și eu, anul acesta, la pescuit și n-am avut loc de Silviu Păț.

□

Iulius Cezar poartă vina primei incendieri a vestitei biblioteci din Alexandria, unde Ptolemeu adunase 700.000 de volume, cuprinzând toată tradiția și știința omenirii. În anul 641 e.n., biblioteca a mai ars o dată, din ordinul califului Omar. Prețioasele manuscrise serviră timp de mai multe luni la încălzirea cazanelor boilor din Alexandria.

□

Evreii lasă o parte neterminată la casă, ca să amintească de Ierusalimul distrus.

□

Excelența sa, episcopul romano-catolic Martin Ross, a fost oaspete la sărbătoarea Sf. Gerhard. Alături de domnia-sa, au oficiat la slujbă și doi înalți prelați din Ungaria.

□

Ce-a mai gătit Feri Fodor? Vă spun eu: papricaș de carne de porc, vită, ciuperci și ar pune acolo și lapte. Dacă lui îi place?!

□

Am fost solicitat să colaborez la revista „Suflet nou” din Comloșu Mare. În măsura posibilităților, o voi face cu drag.

□

A început campania de defrișare a pădurilor din Lunca Mureșului. Se taie fără milă și cu drujba, chit că e arie protejată. Cei care cară pe bicicletă crengi uscate, rămășițe în urma devastărilor, sunt într-adevăr oameni care protejează pădurea sau ce a mai rămas din ea.

□

Am și eu un regret: nu l-am cunoscut personal pe Petre Țuțea.

COLȚ ALB

Pedagogia și învățarea autodirijată

În ce privește influența constructivismului asupra pedagogiei, care atâta timp a fost directivă, enunțând *ex cathedra* adevărul univoc, se poate spune că ea a intrat într-o nouă fază, deosebit de stimulantă. Școala, dintr-o perspectivă constructivistă, ar trebui transformată fundamental, căci educația presupune disponibilitatea și capacitatea de autoreflexie și autoobservare, prin care: „omul găsește o nouă cale de acces spre lume, prin conștientizarea principiilor comportamentului său. Și invers: omul găsește o nouă cale de acces spre sine însuși, prin faptul că a găsit o nouă cale de acces spre lume.”¹

Pedagogul german Edmund Kösel încearcă un concept pluriperspectivist al predării în care realitatea cotidiană este supusă observării din unghiuri diferite, pentru a oferi alternative ale accesării ei. O încercare similară s-au vrut manualele de istorie alternativă apărute la noi cu câțiva ani în urmă. Atunci s-au iscat discuții aprinse la nivelul întregii țări, mediatizate copios de televiziune, care a arătat din plin dificultatea înțelegerii ideilor constructiviste ce presupun alternativele. Sensul comun, *pre-structurat pedagogic*, a aflat cum se percepe și cum trebuie să fie cunoașterea. A oferi alternative, la «adevărul» istoric de exemplu, poate apărea ca un atac de *les majestate* la concepții solide și bine ancorate într-un „sub-conștient colectiv” educat în gimnaziu. Percepția pluri-dimensională (pluriperspectivală), ce implică mișcarea continuă a ideilor și că adevărurile sunt de fapt constructe ale minții (ce funcționează autoreferențial), este greu de acceptat odată ce s-a trecut printr-un sistem pedagogic directiv și rigid. Așa cum spune pedagogul Manfred Bönsch²: „Meritele constructivismului constau în distanțarea sa față de modurile de gândire înrădăcinate și în descoperirea stărilor omenești.” Putem adăuga

că o importanță particulară a constructivismului este anularea concepțiilor rigide asupra realității prin concepții viabile ce nu numai că funcționează, dar ni se potrivesc mai bine, atât nouă cât și lumii noastre. Chiar dacă viabilitatea este mai modestă decât adevărul, ea poate fi mai utilă, datorită compatibilității cu cunoștințele noastre inserabile într-o nouă coerență. Revenind la manuale, așa cita afirmațiile critice ale lui Neil Postman: „Manualele transmit doar certitudini, nu și întrebări sau îndoieli, sentimentul provizoriului, nesiguranței sau ambivalenței cunoașterii umane. Cunoașterea este oferită ca produs

cognitive. Or aceasta se realizează, în pedagogie, prin implicarea elevilor în dialog, într-o participare activă în care se prezintă diverse păreri. Astfel, apariția alternativelor devine implicită, neavând nevoie de o explicitare clară.

O altă modalitate de „deschidere” a învățământului înțepenit ar fi poate cea sugerată de Postman: „Am putea îmbunătăți peste noapte calitatea învățământului în școli dacă am schimba pentru un timp scurt materiile între ele, deci profesorul de matematică să predea arta, profesorul de artă să predea științele naturii, iar profesorul de fizică să predea engleza.”⁴ Ceea ce propune pedagogul german ar fi varianta alternativelor aplicată, de data aceasta, dascălilor.

Putem conchide subliniind importanța alternativelor conceptuale, atât la nivelul manualelor, cât și al predării materiilor. Singura modalitate de a depăși un dogmatism facil, dar autosuficient, ar fi găsirea modalităților de a implementa gândirea

pluriperspectivală, deschisă noului, alternativelor și complexității.

Indicații bibliografice:

H. Siebert, *Pedagogie constructivistă*, Iași, 2001, Institutul European.
Învățarea autodirijată și consilierea pentru învățare, Iași, 2001, Institutul European.

Note:

¹ W. Marotzky, în H. Siebert, 2001, *Pedagogie constructivistă*, Iași, Institutul European, p. 57.

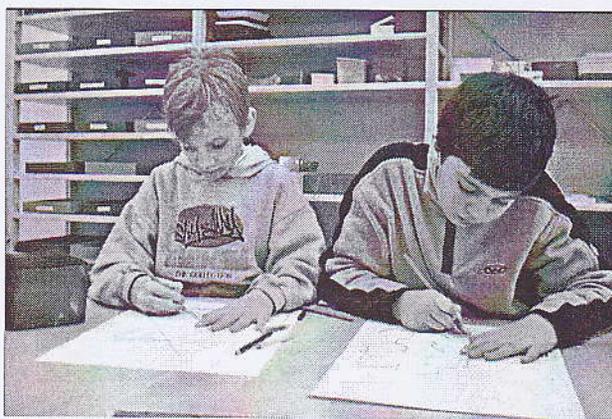
² Convorbire cu M. Bönsch, *ibidem*, p. 82.

³ H. Siebert, *op. cit.*, p. 90.

⁴ În H. Siebert, *op. cit.*, p. 96.

ZENO GOZO

Școala Postliceală «Sancta Maria Hilfe»

**Duminică după-amiază,
în parc**

